

datum 01-02-2011
volgnr. 2010-2011/6

Advies

Advies verzoekschrift “Legaliteit adopties uit anonieme bevalling Frankrijk”

Advies aan de commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebelid van het Vlaams Parlement naar aanleiding van de behandeling van het verzoekschrift over de legaliteit van adopties van baby's geboren uit anonieme bevallingen in Frankrijk.

1 Situering

De verzoekster vraagt het Vlaams Parlement de legaliteit van adopties van baby's geboren in Frankrijk/Luxemburg na een anonieme bevalling te onderzoeken. Verzoekster beschrijft hoe ongewenst zwangere meisjes begeleid door een medewerker verbonden aan een opvanghuis of adoptiedienst destijds naar Frankrijk trokken om anoniem te bevallen en het kind voor adoptie af te staan. In strijd met de wettelijk vastgelegde respijtermijn (toen 3 maanden) waarin de moeder haar beslissing tot afstand voor adoptie nog kon intrekken, werd het pasgeboren kind al na enkele dagen terug naar België gebracht. De toestemming tot adoptie gebeurde vervolgens niet door de moeder zelf maar door een (toevallig samengestelde) familieraad. In haar beschrijving van wat gebeurde suggereert verzoekster dat ongewenst zwangere meisjes na de anonieme bevalling onder druk zouden zijn gezet om hun pasgeboren kind voor adoptie af te staan. Verzoekster klaagt aan dat de adoptie na een anonieme bevalling op onregelmatige wijze tot stand kwam.

Verzoekster vraagt dat wat er in het verleden gebeurd is niet toegedekt blijft. Omwille van blijvend leed bij geboortemoeders en adoptiekinderen vraagt verzoekster opheldering rond wat er gebeurd is. Zij legt een verband met het lopende onderzoek naar seksueel misbruik binnen de Kerk omdat ook zwangere meisjes na seksueel misbruik door een geestelijke gedwongen zouden zijn om anoniem te bevallen en het kind af te staan. Deze problematiek van adopties na anonieme bevallingen kwam bij het Vlaams Parlement reeds aan bod in een eerder behandeld verzoekschrift.¹

2 Overwegingen van het Kinderrechtencommissariaat

1. Kind en Gezin heeft ons bevestigd dat wat verzoekster beschrijft in het verleden gebeurde, maar dat het vandaag met medewerking van Vlaamse adoptiediensten niet meer plaats vindt.

Anoniem bevallen in Frankrijk kan nog en het gebeurt ook. Maar kinderen die er worden afgestaan, worden in het Franse systeem opgevangen en in Frankrijk geadopteerd. Ook in het ombudswerk ontvingen we tot nu toe hierover geen enkele klacht.

2. We weten hoe belangrijk het is te willen weten van wie je afstamt. Ook in dit verzoekschrift gaat het over het belang van geboortegegevens. Weten van wie je afstamt, is immers geen detail. Het blijkt vaak een kernelement in het opgroeien en het leven als volwassene. Artikel 7 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind erkent het recht van het kind om zijn (geboorte)ouders te kennen. In de adviesverlening rond thema's als anoniem donorschap, discrete bevalling en draagmoederschap vraagt het Kinderrechtencommissariaat expliciet aandacht voor dit recht van het kind.² In onze adviesverlening erkennen we het feit dat er conflicterende belangen kunnen zijn tussen de vrouw die om privacyredenen ano-

¹ Verzoekschrift over adopties in het verleden en het archiveren van adoptiedossiers, *Parl. St. VI*. Parl. 2008-2009, nr. 2100/1

² KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT, Advies Discreet Bevallen, 2008-2009/2; KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT, Anoniem donorschap. Het recht van het kind te weten van wie je afstamt, 2005-2006/5; KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT, Draagmoederschap, 2007-2008/3.

www.kinderrechten.be.

nimiteit als geboorte-ouder wil en het opgroeiende kind dat later wil weten wie zijn geboorte-ouder is. Waar het ons om gaat is dat in dit belangenconflict geen absolute voorrang wordt gegeven aan de belangen van één van beide partijen. We vragen dat een onafhankelijke instantie in een individuele situatie een belangenafweging maakt en een beslissing neemt over de vraag of de anonimiteit van geboorte-ouder opweegt tegen het belang van het kind om zijn ouder te kennen?

Anoniem bevallen is niet verzoenbaar met het recht van het kind om te weten van wie het afstamt. Bij een regeling rond discreet bevallen vragen we dat het kind in elk geval de mogelijkheid heeft om via een onafhankelijke instantie de opheffing van de anonimiteit te vragen.³

3. Het verleden laat sporen na in de persoonlijke levensgeschiedenis van geboortemoeders en adoptiekinderen. Uit contacten met de praktijk weten we dat betrokken diensten niet ontkennen wat er toen gebeurde en de onregelmatigheid ervan toegeven. Dat het in de toenmalige tijdsgeest met de beste bedoelingen gebeurde, vaak op uitdrukkelijke vraag van het meisje en haar familie omwille van geheimhouding, belet niet dat men vandaag erkent dat deze praktijk eigenlijk fout was. Ondanks de goede intenties, erkent men dat het niet op deze manier had mogen gebeuren.

Vanuit het belang van de geboortemoeders en adoptiekinderen die met de gevolgen ervan moeten leven en naar analogie met wat rond het misbruik in de Kerk gebeurt, zouden de officieel verantwoordelijke instanties publieke verantwoordelijkheid kunnen nemen voor het feit dat dit heeft plaatsgevonden. Het was immers geen privé-aangelegenheid, het gebeurde met medewerking van officiële instanties (adoptiedienst, kloosterorde...). Een officiële “verontschuldiging” kan eventueel bijdragen tot evenwicht en herstel bij de mensen die met de gevolgen ervan leven.

³ KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT, Advies Discreet Bevallen, 2008-2009/2; KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT, Anoniem donorschap. Het recht van het kind te weten van wie je afstamt, 2005-2006/5; KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT, Draagmoederschap, 2007-2008/3.
www.kinderrechten.be.